

Finanspolicy

Halmstads kommun

1	BAKGRUND	1
2	SYFTE	1
3	DEFINITIONER	1
4	STYRANDE PRINCIPER	2
4.1	Strategi och mål	2
4.1.1	Strategi	2
4.1.2	Målformulering	2
4.1.3	Giltighet och uppdatering	3
4.2	Schematisk beskrivning över organisation och ansvarsfördelning	3
4.2.1	Organisation och ansvarsfördelning	3
4.2.2	Kommunfullmäktiges ansvar	3
4.2.3	Kommunstyrelsens ansvar	4
4.2.4	Stadskontorets ansvar	4
4.2.5	Övriga nämnders och styrelser ansvar	4
4.3	Hållbara och ansvarsfulla placeringar	5
4.4	Intern kontroll (hantering av operativa risker)	5
4.4.1	Ansvar	5
4.4.2	Hantering av operativa risker	6
4.4.2.1	Underlag	6
4.4.2.2	Avstämning	6
4.4.2.3	Funktionsåtskillnad	6
4.4.2.4	Personberoende	6
4.4.2.5	System	6
4.4.3	Åtgärder	6
4.4.4	Rapportering och uppföljning	6
4.4.4.1	Rapporteringens syfte	6
4.5	Generella anvisningar, motparter och förvaring	7
4.5.1	Beräkning av portföljens värde och limit	7
4.5.2	Rating	7
4.5.2.1	Skuggrating	7
4.5.3	Kredit- och motpartslimiter	8
4.5.4	Generella anvisningar för investeringar i tillgångsslag och placeringsformer	9
4.5.4.1	Placering i likvida medel	9
4.5.4.2	Investering i räntebärande placeringar	9
4.5.4.3	Investering i aktieplaceringar	9
4.5.4.4	Investering i alternativa placeringar	9
4.5.4.5	Placeringar i strukturerade produkter	10
4.5.5	Placeringsåtgärder vid avvikelser mot policy	10
4.5.6	Ägarpolicy	10
4.5.7	Motparter	10
4.5.8	Förvar	11
4.6	Finansverksamheten	11
4.6.1	Definition av likviditetshantering och medelsförvaltning	11
4.7	Skuldförvaltning	12
4.7.1	Upplåning	12
4.7.2	Mål för skuldförvaltningen	12

4.7.3	Refinansieringsrisk	12
4.7.3.1	Diversifiering av finansieringsformer	13
4.7.3.2	Diversifiering av låneförfall	13
4.7.4	Ränterisk	13
4.7.4.1	Räntebindningstid	14
4.7.4.2	Tillåtna derivat	14
4.7.5	Valutarisk	15
4.7.5.1	Generella principer	15
4.7.5.2	Direktiv och riskmått	15
4.7.6	Kredit och motpartsrisk	15
4.8	Utlåning och borgen	16
4.8.1	Allmänt	16
4.8.2	Grundprinciper	16
4.8.3	Kreditprövning	16
4.8.4	Internbankens avgifter för kommunkoncernens bolag	16
4.8.5	Utlåning till extern part	17
4.8.5.1	Allmänt	17
4.8.5.2	Säkerheter	17
4.8.5.3	Internbankens avgifter till extern part	17
4.9	Likviditetshantering	18
4.9.1	Målsättning	18
4.9.2	Generella principer	18
4.9.2.1	Bankavtal	18
4.9.2.2	Placering av likviditet	18
4.10	Medelsförvaltning	19
4.10.1	Allmänt	19
4.10.2	Mål för medelsförvaltningen	19
4.10.3	Tillåtna placeringsformer	19
4.10.4	Hantering av ränterisk	19
4.10.5	Hantering av valutarisk	19
4.10.6	Hantering av kredit- och motpartsrisk	19
4.10.6.1	Limiter för strukturerade produkter	20
4.11	Pensionsmedelsförvaltning	21
4.11.1	Bakgrund	21
4.11.2	Mål för pensionsmedelsförvaltningen	21
4.11.2.1	Operativa målvariabler	21
4.11.3	Övergripande strategi	21
4.11.4	ALM-analys	21
4.11.5	Förvaltningens genomförande	22
4.11.6	Risker i förvaltningen	22
4.11.7	Tillåtna placeringsformer	22
4.11.7.1	Särskilda placeringsregler vid pensionsmedelsförvaltning	22
4.11.8	Tillgångsfördelning	23
4.11.8.1	Normalfördelning	23
4.11.8.2	Limiter	23
4.11.8.3	Rebalansering	23
4.11.8.4	Index	24
4.11.9	Nya instrument	24
4.12	Rapportering och uppföljning	25

4.12.1	Rapportering	25
4.12.1.1	Rapportering från externa förvaltare	25
4.12.2	Uppföljning	25
4.12.2.1	Uppföljningens syfte	25
4.12.2.2	Årlig utvärdering	26
4.13	Selektion och avvecklingskriterier för förvaltare	26
4.13.1	Val av förvaltare	26
4.13.2	Formella handlingar	26
4.13.3	Andel av kapitalförvaltarens förvaltade kapital	26
4.13.4	Urvalskriterier	26
4.13.5	Förvaltarens åtaganden	27
4.13.6	Avveckling av förvaltare och fonder	27
	BILAGA 1 DEFINITIONER AV RISKER	28
	BILAGA 2 RATING ENLIGT KREDITVÄRDERINGSINSTITUT	30
	BILAGA 3 TILLGÅNGSSLAG	31
	BILAGA 4 GODKÄNDA EMITTENTER UTAN OFFICIELL RATING	32

1 Bakgrund

I enlighet med gällande lagstiftning och med syftet att tydliggöra förvaltningsuppdraget avseende hantering av kommunens finanser har Halmstads kommun upprättat denna Finanspolicy.

Kommunallagens 8:e kapitel innehåller bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen i kommuner. Enligt § 2 skall kommuner förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Vidare i § 3a anges att kommunfullmäktige skall meddela särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

Regler för hur finansverksamheten, det vill säga skuld- och tillgångsförvaltning, inom Halmstads kommun och dess bolag (större än 50 procent ägarandel)¹ ska bedrivas och rapporteras, anges i Finanspolicyn. Policyn beskriver dessutom hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat, vilka finansiella risker kommunen är beredd att ta samt hur dessa ska begränsas.

2 Syfte

Finanspolicyn utgör ett regelverk för finansverksamheten och fungerar som en handbok i det dagliga arbetet för de personer, inom och utanför kommunen, som arbetar med förvaltningen. Syftet är vidare att belysa organisationens olika delars roll och ansvar.

Finanspolicyn kan delas upp enligt följande:

- Skuldförvaltning
- Utlåning och borgen
- Likviditetshantering
- Medelsförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning

3 Definitioner

För definitioner se bilaga 1.

¹ Med ”kommunen” eller ”Halmstads kommun” avses fortsättningsvis i detta dokument all verksamhet som drivs av Halmstads kommun och dess bolagskoncern, där ej annat anges.

4 Styrande principer

4.1 Strategi och mål

4.1.1 Strategi

Kommunens finansförvaltning ska kännetecknas av stor aktsamhet då hanteringen avser allmänna medel.

De finansiella riskerna som definieras i policyn ska i första hand reduceras genom interna åtgärder som matchning av olika intressen och nettning av flöden. Kommunens nettoexponering ska sedan, genom användande av tillåtna instrument, reduceras till en accepterad nivå enligt policyns avgränsningar.

Finansverksamheten i Halmstads kommun bedrivs av internbanken. Internbanken är kommunens centrala finansfunktion och ska vara kommunens huvudsakliga kontakt mot de finansiella marknaderna. Genom att koncentrera finansiella aktiviteter till internbanken kan stordriftsfördelar för koncernen som helhet erhållas. Syftet är att uppnå följande:

- en effektiv finansförvaltning av kommunens och dess bolags finansiella behov och agerande.
- god kontroll på koncernens totala finansiella riskexponering.
- en effektiv finansförvaltning genom samordning av samtliga betalflöden, vilket erhålls genom ett av internbanken upphandlat koncernkonto.
- bästa möjliga nyttjande av kommunens likviditetsresurser genom samordning.
- ett brett produktsortiment och därigenom möjlighet till högre avkastning genom god likviditetsplanering och samordning.
- bra upplåningsvillkor genom nyttjande av kommunens kreditvärdighet. I syfte att minska kommunens borgensåtaganden bör all finansiering inom kommunkoncernen gå via Halmstads kommun².

Halmstads kommun och dess bolag ska agera som en enhet genom internbanken.

4.1.2 Målformulering

Kommunen förvaltar tillgångar och skulder av olika karaktär. Det övergripande målet är att kommunen ska kunna hantera sina olika åtaganden samtidigt som de finansiella kostnaderna hålls så låga som möjligt. Målet för Finansverksamheten är att:

- säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- säkerställa tillgång till erforderlig finansiering till en acceptabel kostnad
- uppnå en god avkastning på kommunens överskottslikviditet
- de finansiella riskerna hålls inom acceptabla nivåer
- säkerställa riskhanteringen genom kontroll och rapportering

² Denna punkt avser inte kommunens borgensåtagande i Kommuninvest.

- bevaka att avkastningen inom pensionsmedelsförvaltningen är tillräcklig för finansiering av de årliga utbetalningarna från ansvarsförbindelsen

4.1.3 Giltighet och uppdatering

Finanspolicyn gäller tills vidare.

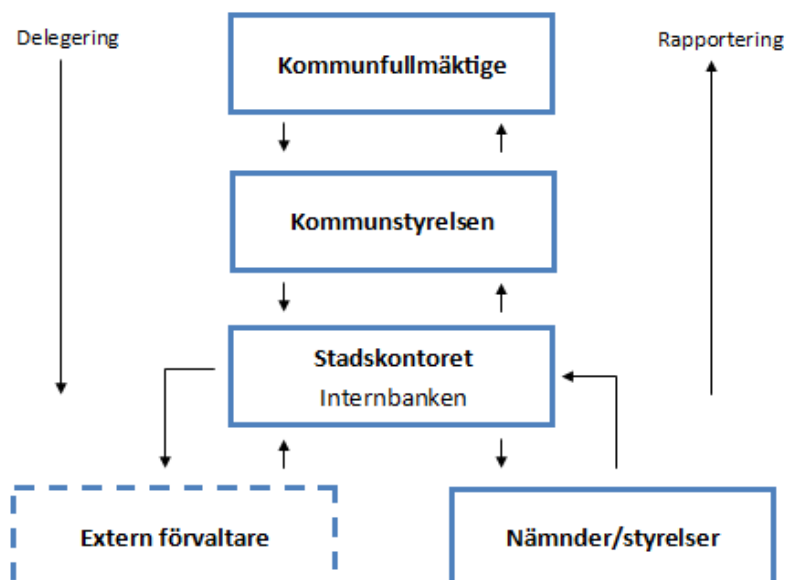
Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till uppdateringar då detta krävs för att anpassa policyn till aktuella förhållanden inom Halmstads kommun eller till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Kommunstyrelsen ska även varje år göra en bedömning av behovet att uppdatera policyn. Finanspolicyn fastställs i kommunfullmäktige.

Vid behov kan kommunstyrelsen besluta om komplement eller undantag till Finanspolicyn. I sådant fall ska dessa komplement eller undantag gälla till ett fastställt slutdatum och som längst till nästa uppdatering av policyn.

4.2 Schematisk beskrivning över organisation och ansvarsfördelning

4.2.1 Organisation och ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen bär det övergripande ansvaret för att kommunens tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med Finanspolicyn som är fastställda av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ansvarar dessutom för att erforderliga delegations- och tecknandebeslut är tagna. Kommunens ordinarie attestregler och delegationsordning gäller i arbetet med finansverksamheten.

4.2.2 Kommunfullmäktiges ansvar

Det är kommunfullmäktiges ansvar att:

1. förvaltningen sker i överensstämmelse med Kommunallagen 8 kap 2 – 3a §
2. fastställa Finanspolicy
3. besluta om ramar för nyupplåning

4. besluta om borgensram

4.2.3 Kommunstyrelsens ansvar

Det är kommunstyrelsen ansvar att:

1. tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med denna policy
2. delegera kommunfullmäktiges uppdrag till stadskontoret
3. utvärdera den finansiella verksamheten
4. vid behov besluta om komplement eller undantag till Finanspolicyn
5. fastställa Pensionsmedelsförvaltningens normalfördelning av tillgångarna inom ramen för tillgångslimiterna i Finanspolicyn
6. fortlöpande följa utvecklingen av Finansverksamheten

4.2.4 Stadskontorets ansvar

Det är stadskontorets ansvar att:

1. hantera varje enskild placering av likvida medel som förvaltas i egen regi
2. genomföra upplåning inom beslutade ramar
3. tillse att finansiella avtal och transaktioner sker inom ramen för Finanspolicyn
4. bedöma om den långsiktiga allokeringen inom Pensionsmedelsförvaltningen enligt tillgångs- och skuldanalysen/ALM-analysen är lämplig
5. rebalansera den totala portföljen i förvaltningen av pensionsmedlen i de fall gränsvärdena för något av tillgångsslagen under- eller överskrider
6. bevaka förvaltningen samt föreslå förändringar av aktuell placeringsinriktning, exempelvis normalfördelning i pensionsmedelsförvaltningen, för att nå uttalad målsättning och risknivå inom ramen för Finanspolicyn
7. företräda kommunen gentemot extern motpart
8. genomföra erforderliga upphandlingar inom det finansiella området
9. lämna information och rapporter om den finansiella utvecklingen
10. besörja att portföljrapporter tillhandahålls kommunstyrelsen (om rapportens innehåll se Rapportering och uppföljning)
11. initiera och utarbeta förslag till uppdatering av Finanspolicy då detta behövs
12. utarbeta rutiner för intern kontroll
13. besluta om anlitan av eventuella externa förvaltare
14. löpande utvärdera extern förvaltares prestation
15. besluta om att avveckla förvaltare som inte uppfyller kraven enligt avsnittet Selektion och avvecklingskriterier för förvaltare

4.2.5 Övriga nämnders och styrelser ansvar

Vid behov upprätta finansiella styrdokument inom ramen för denna policy

4.3 Hållbara och ansvarsfulla placeringar

Kommunens placeringar ska ske på ett etiskt och miljömässigt försvarbart sätt. Utöver avvägningen mellan avkastning och risk ska därför hållbarhetsaspekter beaktas i placeringsverksamheten. Grundregeln är att placeringar ej ska ske i stater, företag eller organisationer som kan förknippas med oacceptabla arbetsförhållanden, våld, tillverkning av vapen, narkotika, prostitution, kriminell verksamhet, miljöförstöring, oetisk marknadsföring, bristande produktsäkerhet eller som utviner fossila bränslen³. Kommunen söker istället placeringar i företag som har hållbara lösningar på framtidens utmaningar, exempelvis energieffektiva produkter och tjänster som leder till minskad klimatpåverkan. FN:s barnkonvention och ILO:s kärnkonventioner rörande fackliga rättigheter, skydd mot tvångsarbete, skydd mot diskriminering, och mot vissa former av barnarbete ska också vara vägledande för vad som kan betraktas som etiskt acceptabla placeringar.

Kriterierna för ansvarsfulla investeringar tillämpas oavsett om kapitalförvaltningen sker i egen regi eller via externa förvaltare. Eventuella externa förvaltare som kommunen anlitar ska ha förbundit sig att följa FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UNPRI).

Vid indirekta investeringar såsom innehav i fonder, strukturerade produkter och derivat gäller att ovanstående instruktioner så långt det är möjligt tillämpas i så stor del av de underliggande placeringarna som möjligt. Vissa placeringsformer kan av andra skäl uppfattas som oetiska. Kommunstyrelsen får i sådant fall bedöma huruvida dessa placeringar bör ingå i kommunens portfölj.

Kommunen kan använda sig av externa företag som utför etisk screening för att underlätta bedömningen av om det etiska regelverket efterlevs, exempelvis utför vissa bolag etisk screening av fonder.

4.4 Intern kontroll (hantering av operativa risker)

Operativ risk är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Med intern kontroll avses i detta sammanhang de kontrollmoment som ingår i administrationen av finansverksamheten och som syftar till att minska den operativa risken. Kontrollen förutsätter att det finns erforderliga system och rutiner för

- Instruktioner
- Ansvarsfördelning i organisationen
- Inventering av tillgångar
- Rapportering och uppföljning
- Redovisning

4.4.1 Ansvar

Ansvar för den interna kontrollen i finansverksamheten regleras av denna policy, delegationsordning och särskilda beslut fattade av kommunfullmäktige och kommunstyrelse.

³ Med fossila bränslen avses kol, olja och gas (inklusive oljesand och skiffergas/olja)

Placeringar och administration ska utföras utifrån en instruktion som tydligt beskriver arbetsrutiner samt ansvars- och arbetsfördelning.

4.4.2 Hantering av operativa risker

Kommunen har följande rutiner för att minska de operativa riskerna.

4.4.2.1 Underlag

Skriftligt beslutsunderlag ska upprättas för alla placeringar och andra affärer inför varje avslut. Detta underlag ska ange datum, villkor och motpart. Underlaget ska kunna stämmas av mot avräkningsnota från motparten och kommunens ekonomiska redovisning.

4.4.2.2 Avstämning

Innehavet av värdepapper, kontrakt och andra värdehandlingar inventeras regelbundet enligt principerna i nästkommande punkt och stäms av mot redovisningen enligt en plan som fastställs för varje kalenderår.

4.4.2.3 Funktionsåtskillnad

För att öka säkerheten i affärstransaktionerna ska det finnas en uppdelning mellan de som verkställer affärer och de som kontrollerar och bokför affärer.

4.4.2.4 Personberoende

I syfte att upprätta kompetens samt god kvalitet inom finansverksamheten bör flera personer kunna utföra och granska arbetet.

4.4.2.5 System

För att säkerställa god intern kontroll samt uppföljning av den finansiella verksamheten ska kommunen sträva efter att använda för ändamålet adekvata system.

4.4.3 Åtgärder

Alla personer som deltar i arbetet med finansverksamheten ska omedelbart rapportera onormala händelser inom finansverksamheten till ansvarig för vidare beredning.

4.4.4 Rapportering och uppföljning

Rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om den finansiella utvecklingen sker inom ramen för den ordinarie ekonomi- och verksamhetsuppföljningen.

4.4.4.1 Rapporteringens syfte

Syftet med rapportering och uppföljning är:

1. Att säkerställa att Finanspolicyn efterlevs
2. Att kontrollera de finansiella riskerna

3. Att hålla kommunstyrelsen uppdaterad om kommunens finansnetto, finansiella risker och finansiella ställning

4.5 Generella anvisningar, motparter och förvaring

4.5.1 Beräkning av portföljens värde och limit

Vid beräkning av portföljens värde och limit ska portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

4.5.2 Rating

I denna policy anges rating av emittenter eller värdepapper enligt kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's graderingsskala.

Om rating från Standard & Poor's saknas kan rating av kreditvärderingsinstituten Moody's, Fitch eller annat likvärdigt ratinginstitut användas istället. Konverteringstabell mellan de olika kreditvärderingsinstitutens graderingar finns i bilaga 2.

4.5.2.1 Skuggrating

Vid de fall ett värdepapper eller en emittent saknar officiell rating av de ratinginstitut som framgår av bilaga 2 tillåts att de skandinaviska storbankerna⁴ eller etablerade fondbolagen⁵ utför likvärdig kreditbedömning/skuggrating, med de begränsningar som anges nedan. Kreditbedömningen/skuggratingen ska ske så att värdepapperna eller emittenterna kan fördelas till någon av de ratingnivåer som bilaga 2 anger. Innehav av skuggratade värdepapper ska rymmas inom limitfördelningen enligt tabellen i avsnitt 4.5.3 Kredit- och motpartslimiter.

Vid direktinvestering i räntebärande värdepapper tillåts enbart värdepapper/emittenter utan officiell rating enligt förteckning i bilaga 4. Kommunstyrelsen ges delegation att uppdatera denna förteckning. Vid direktinvestering i räntebärande värdepapper tillåts att en andel på maximalt 20 procent av den totala portföljens marknadsvärde består av värdepapper som saknar officiell rating och som endast har kreditbedömning/skuggrating från skandinavisk storbank.

Inom fonder tillåts att en andel på maximalt 25 procent av den totala portföljens marknadsvärde består av värdepapper som saknar officiell rating. Vid investering i fonder är det fondbolagets kreditbedömning av underliggande värdepapper eller emittent utan officiell rating som bestämmer vilken ratingnivå som värdepapperet/emittenten tillhör.

⁴ Med skandinavisk storbank menas en av följande banker: Handelsbanken, Nordea, SEB, Swedbank, Danske Bank eller DNB

⁵ Med ett etablerat fondbolag menas ett fondbolag med minst tre års historik och med ett förvalt kapital på minst fem miljarder kronor

4.5.3 Kredit- och motpartslimiters

Kredit- och motpartsrisk samberäknas och det samlade värdet ska rymmas inom limiterna som följer av detta avsnitt. Godkända emittenter och motparter för placering i värdepapper ges av nedanstående tabell med angivna limiters för respektive förvaltning. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av den totala portföljens marknadsvärde för respektive förvaltning.

Förvaltning	Emittentkategori ⁴	Max andel per	
		Emittentkategori (%)	Emittent (%)
Likviditetsförv. Medelsförvaltning Pensionsmedelsförvaltning <i>a</i>	Värdepapper utgivna av Kommuninvest, svenska staten och svenska statens helägda bolag samt värdepapper garanterade av svenska staten	100	100
	Värdepapper utgivna av svenska kommuner och landsting eller av dessa helägda bolag	100	35
	Värdepapper utgivna av stat/-er eller statlig/-a myndighet/-er i länder inom EES samt av dessa helt ägda bolag med rating lägst AA-	100	35
	Säkerställda bostadsobligationer med rating lägst AA-	80	25
	Emittenter/motparter vilkas finansiella instrument innehar lägst rating AA-	80	10
	Emittenter/motparter vilkas finansiella instrument innehar lägst rating A-	50	10
	Emittenter/motparter vilkas finansiella instrument innehar lägst investmentgrade (BBB-)	25	10
	Värdepapper under investmentgrade (BBB-) eller utan rating	10	2

- a)* Placeringar får göras i väldiversifierade och likvida fonder vars underliggande värdepapper har en rating på lägst BB- och där andelen värdepapper med rating i intervallet BB- till BB+ uppgår till högst 25 procent av den enskilda fondens tillgångar.

⁴ Vid investering i seniora och säkerställda obligationer som saknar rating så gäller ratingen på bolaget.

4.5.4 Generella anvisningar för investeringar i tillgångsslag och placeringsformer

4.5.4.1 Placering i likvida medel

Bankräkning⁷ eller deposit⁸ hos bank med rating om lägst A- utgör ett undantag från limiterna i tabellen under 4.5.3. Detta bland annat på grund av att den löpande verksamheten vid tillfällena kan kräva en större andel tillgängliga likvida medel än vad som medges av ovan angivna limiter. Dock ska principen om riskspridning gälla generellt.

4.5.4.2 Investering i räntebärande placeringar

Investeringar i tillgångsslaget räntebärande placeringar sker direkt i räntebärande värdepapper och/eller genom investeringar i UCITS-fonder⁹, strukturerade produkter och certifikat. Investeringarna ska ske i väldiversifierade portföljer och beakta limiterna i tabellen under 4.5.3.

Vid investering i fonder som investerar i räntebärande värdepapper ska andel värdepapper för varje emittent och emittentkategori beräknas. Om exempelvis en andel i en emittent eller emittentkategori i fonden är 10 procent och fonden utgör 20 procent av totalportföljen, så ska totalt 2 procent räknas till denna emittent eller emittentkategori. Utgångspunkten är att andelen förväntas vara konstant till nästa beräkning, och att beräkningen ska genomföras en gång per år.

4.5.4.3 Investering i aktieplaceringar

Förvaltningen sker enligt principen core/satellite. Med detta menas att de större kärninnehaven (core) ska förvaltas med passiv indexförvaltning och till detta kommer mindre specialistmandat (satellite).

Investeringar i tillgångsslaget aktier sker genom investeringar i UCITS-fonder, strukturerade produkter och certifikat. Investeringarna ska vara i väldiversifierade portföljer eller inhämta sin avkastning från ett väldiversifierat aktieindex.

Vid investering i fonder som investerar i aktier får andelen som investeras i en enskild emittent uppgå till maximalt 5 procent av respektive förvaltning.

4.5.4.4 Investering i alternativa placeringar

Genom att investera i tillgångar som uppvisar låg korrelation med en befintlig portfölj kan den totala portföljrisken reduceras och avkastningen höjas. Mot bakgrund av detta är investeringar i alternativa tillgångar tillåtna. Exempel på alternativa tillgångar är fastigheter, råvaror och hedgefonder. Investeringar klassas som alternativa efter exponering snarare än den juridiska form som investeringen görs i.

⁷ Dvs insättningar på bankkonto med högst en dags löptid.

⁸ Deposit med maximal löptid om 3 månader

⁹ UCITS (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities) är ett EU direktiv från 1985. Den svenska lagstiftningen (lagen om investeringsfonder) grundar sig på UCITS direktivet.

Syftet med en investering i alternativa tillgångar ska vara att minska den totala risken i en portfölj. Om korrelationen mellan tillgången och den övriga portföljen skulle förändras på ett sådant sätt att tillgången ökar portföljens totala risk ska tillgången säljas så snart det är praktiskt genomförbart.

4.5.4.5 Placeringar i strukturerade produkter

Vid investering i strukturerade produkter ska produkten klassas under tillgångsslagen enligt definitionen av tillgångsslag i bilaga 3. Vilken tillgångsklass produkten får beror på vilken exponering produkten har mot underliggande tillgångar. Vid placering i strukturerad produkt som investerar i olika tillgångsslag, ska produktens tillgångsexponering enligt senast kända fördelning, fördelas på portföljens tillgångsslag. Som exempel bör normalt en aktieindexobligation klassas såsom aktier vid initialskedet, men kan senare bli klassad som ett räntebärande värdepapper om tillgångsexponeringen i huvudsak är från den underliggande obligationen. Skulle den strukturerade produktens avkastning ej tydligt vara linjärt länkad till aktiemarknadens eller räntemarknaden avkastning bör produkten klassas som en alternativ investering.

4.5.5 Placeringsåtgärder vid avvikelser mot policy

Om kommunen upptäcker att innehavda tillgångar inte uppfyller etiska hänsynstaganden, överskrider upprättade limiter eller avviker från andra begränsningar i policyn ska aktuella tillgångar avyttras så snart det lämpligen kan ske, dock senast 60 dagar efter dess upptäckt varvid skälig hänsyn ska tas till den ekonomiska risk ett avyttrande kan ha. Motsvarande gäller om upprättade limiter underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Noterade avvikelser från begränsningarna i policyn ska snarast rapporteras till kommunstyrelsen.

4.5.6 Ägarpolicy

Placeringar ska inte ske i sådan omfattning att kommunen får ett betydande inflytande i ett enskilt bolag. Betydande inflytande anses föreligga om kommunen har minst 20 procent av rösterna i bolaget.

4.5.7 Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med kommunens tillgångar är:

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 2 kap 1 § lagen om värdepappersmarknaden (2007:528) efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges enligt ovan och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ, efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.

Godkända motparter vid förvaltning av kapital är:

- För diskretionär förvaltning de värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap 1 § lagen om värdepappersmarknaden (2007:528).
- Fondbolag som har erforderligt tillstånd av Finansinspektionen enligt lagen om värdepappersfonder (2004:46) eller motsvarande tillstånd inom EU.

- Bolag som har erforderligt tillstånd av Finansinspektionen enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (2013:561) eller motsvarande tillstånd inom EU.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, såsom vid nyemissioner och köp av fondandelar.

4.5.8 Förvar

Förvaltad kapital ska förvaras hos värdepappersbolag som har:

- Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap 2 § lag om värdepappersmarknaden (2007:528), efter det att godkända avtal är undertecknade av båda parter.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkten ovan och som står under tillsyn av motsvarigheten till Finansinspektionen eller annat behörigt organ.

4.6 Finansverksamheten

Finansverksamheten delas i Finanspolicyn upp i fem delar: Skuldförvaltning, Utlåning och borgen, Likviditetshantering, Medelsförvaltning samt Pensionsmedelsförvaltning.

4.6.1 Definition av likviditetshantering och medelsförvaltning

Kommunen kan besitta en kassa som kan användas för att hantera de närmast kommande likviditetsflödena. Kassan kan även under längre perioder vara större än behovet för de närmast kommande likviditetsflödena. Risktoleransen för en förvaltning av en kassa som är större än de närmaste likviditetsflödena kan vara annorlunda än en kortsiktig likviditetshantering. Därför ger Finanspolicyn följande direktiv:

- Den andel av kassan som understiger de närmaste 180 dagarnas alla kända nettobetalningar och finansiella nettoflöden ska förvaltas enligt riktlinjerna under Likviditetshantering, kapitel 4.9.

Den andel av kassan som överstiger de närmaste 180 dagarnas alla kända nettobetalningar och finansiella nettoflöden bör förvaltas enligt avsnittet för medelsförvaltningen (se avsnitt 4.10)

4.7 Skuldförvaltning

4.7.1 Upplåning

Kommunfullmäktige beslutar årligen i årsbudget om kommunens totala lånevolym. I lånevolymen ingår befintlig lånestock vid budgetårets ingång jämte beräknad utökning av lånestocken under budgetåret. Kommunfullmäktiges beslut om kommunens årsbudget och hur stor del av investeringsutgifterna som ska lånefinansieras utgör grunden för kommunens upplåning. Upplåningen ska ske med beaktande av likviditetsplaneringen, ränteläget (räntenivå samt räntesatsens bindningstid) och investeringstakten.

Kommunens internbank ska handha hela kommunens upphandling av lån. Härigenom begränsas den administrativa hanteringen av borgensåtagande och kommunkoncernens totala lånevolym kan nyttjas vid låneupphandlingar.

4.7.2 Mål för skuldförvaltningen

Målet med skuldförvaltningen är att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt och därutöver säkerställa tillgång till erforderlig finansiering till en acceptabel kostnad.

4.7.3 Refinansieringsrisk

I syfte att begränsa refinansieringsrisken ska kommunen eftersträva att förfallostrukturen i låneportföljen sprids jämnt över tiden.

Målsättningen med att hantera refinansieringsrisken är att säkra betalningsförmågan och undvika att refinansiering sker till en ovanligt hög kostnad.

Kommunen bör även för att begränsa refinansieringsrisken eftersträva krediter med lång löptid. Normalt vid upphandling av finansiering gäller att kreditmarginalen ökar med löptiden på finansieringen. Målsättningen är att säkerställa tillgång till det lånekapital som krävs enligt fastställd plan och budget och samtidigt beakta totalkostnaden för den finansiering och de kreditlöften som krävs för uppfyllande av denna policy.

Kommunen bör löpande bevaka förfallostrukturen och proaktivt arbeta med att utvärdera olika strategier för hur förfallen kan hanteras, t.ex. att obligationer köps tillbaka och nya emitteras eller att banklån omförhandlas eller förlängs.

I syfte att begränsa refinansieringsrisken ska kommunen sträva efter att omförhandla förfallande avtal i god tid. För att ytterligare begränsa refinansieringsrisken bör outnyttjade säkerställda kreditlöften ("backup-faciliteter") finnas.

För att minska kostnaden för finansiering bör kommunen kontinuerligt utvärdera olika finansieringsformer, samt hålla en ändamålsenlig volym på backup-faciliteter.

4.7.3.1 Diversifiering av finansieringsformer

Finansieringen får ske i form av:

- lån hos
 - Svenska staten eller av staten garanterat bolag
 - Kommuninvest
 - Svensk Exportkredit
 - Bank eller bankägt finansbolag
 - Svenska försäkringsbolag och pensionsanstalter
 - Svenska kommuner och landsting
 - Kommunägda bolag
- utgivning av certifikat, obligationer och reverser i börsregistrerad eller onoterad form, såväl på den svenska som på den internationella kapital- och/eller kreditmarknaden
- avtalad checkkredit i långsiktigt engagerad bank¹⁰
- lån på annat sätt eller från annan genom beslut av kommunstyrelsen
- leasing omfattas av reglerna för upplåning i denna policy och påverkar kommunkoncernens låneram som kommunfullmäktige fastställer. Det innebär att beslut om leasing ska föregås av en prövning gentemot andra former för finansiering. För de fall extern leasing bedöms vara mest fördelaktig ska denna godkännas i förväg av internbanken. Leasing kan exempelvis användas som finansiering vid inköp av personbilar. Om leasingalternativet väljs ska anbud begäras in

Det kan förutsättas att det efterhand tillkommer nya finansieringsformer. Uppstår oklarheter huruvida dessa faller inom ramen för Finanspolicyen ska frågan behandlas av kommunstyrelsen för beslut.

4.7.3.2 Diversifiering av låneförfall

För att sprida risken för att behöva emittera obligationer, omförhandla lån eller förlänga backup-faciliteter vid ogynnsamma marknadsförhållanden, får vid var tid maximalt följande andelar av nettoskulden förfalla:

Skuldportföljen Totalt	
Tidsintervall, år	Max, %
0-1	33
0-2	50

Återköp av emitterade värdepapper får ske som en del i kommunen skuldförvaltning.

4.7.4 Ränterisk

I syfte att hantera räntekostnaden och ränterisken bör kommunen kontinuerligt utvärdera befintlig skuldportfölj inklusive derivat mot aktuell räntekurva på marknaden. Kommunen bör söka den ränteprofil som anses lämplig med hänsyn till totalkostnad och gällande planering.

Målsättningen med ränteriskhanteringen är att undvika att finansiering sker till en hög kostnad.

¹⁰ Långsiktigt engagerad bank är den bank som kommunen har upprättat avtal med avseende koncernkonto och betalningstjänster.

4.7.4.1 Rängebindingstid

För att begränsa ränterisken bör rängebindingstiden för lån spridas över tiden. Löptiden för all upplåning bör bedömas mot sammansättningen av kommunens låneportfölj.

Kommunens ränbepofil regleras via avvikelsemandat kopplat till tidsfickor, som beskriver den procentuella fördelningen av ränbepörfallen i förhållande till den totala finansiella skuldbolymen. Fördelningen ska uttryckas som en nettosition av de ränbepörfall som finns i ränbepörföljen, d.v.s. rängebindingen i lånet nettat mot ränbederivatet.

Skuldbörföljen Totalt		
Tidsintervall, år	Min, %	Max, %
0-1	20	50
1-5	20	80
5-10	0	40

Utgångspunkten för rängebindingberäkning bygger på följande principer:

- Rörlig ränta är klassificerad som bunden till nästa ränbepjusteringsdag.
- Fast ränta i lån eller swap är klassificerad som bunden till dess förfallodag
- Optioner räknas in till sitt delavärde, exempelvis en köpt cap med delta 0,5 och underliggande 100 MSEK räknas som $0,5 \cdot 100 = 50$ MSEK bundet till aktuell lösenränta

Det är tillåtet att använda ränbederivat för att förändra rängebindingstiden för finansförvaltningen i syfte att anpassa ränbepofilen. Att aktivt gå in och ur positioner enbart i syfte att tjäna pengar, s.k. "trading", är dock inte tillåtet.

Internbanken ska följa upp ränterisken och göra en sammanställning som tydligt visar hur ränterisken ser ut. Ränbepexponeringen i kommunen är vid varje tillfälle summan av den befintliga upplåningen samt den genomsnittliga rängebindingen för denna, med hänsyn till eventuella förändringar av rängebindingstiden med hjälp av derivatinstrument.

4.7.4.2 Tillåtna derivat

Ränbederivat i syfte att förändra skuldbörföljens struktur är tillåtna. Avtal får ingås om:

- Terminsaffärer
- Ränbepewappar
- Ränbepetak och att sälja ränbepegolv. Syftet med att sälja ränbepegolv bör vara att finansiera premien för köp av ränbepetak.

Det nominella beloppet i derivatsäkningen får netto ej överskrida det nominella beloppet av skulderna.

Varje kontrakt ska ha en koppling till underliggande lån/placering och syftet med varje affär ska vara att skydda lånet/placering mot en ogynnsam ränbeputveckling.

I undantagsfall kan en sammanlagd längre rängebindingstid än motsvarande underliggande lån tillåtas.

4.7.5 Valutarisk

4.7.5.1 Generella principer

Målsättningen med hanteringen av valutarisk i skuldförvaltning är att minimera denna.

Kommunens exponering mot valutarisk kan eventuellt uppstå vid upphandlingar med internationella aktörer och genom lån eller tillhörande räntebetalningar. Eftersom ingen betydande exponering i utländsk valuta finns i den underliggande verksamheten bör kommunen enbart låna pengar i utländsk valuta ur totalkostnads- eller diversifieringssyfte avseende finansieringskällor.

4.7.5.2 Direktiv och riskmått

Nedanstående exponeringar i utländsk valuta ska kurssäkras om de överstiger motvärdet 5 MSEK. Exponeringar under 5 MSEK kan säkras efter bedömning av riskläge och kostnad för säkring.

1. Lån och tillhörande räntebetalningar
2. Betalningar kopplade till andra bekräftade kontrakt

Med kurssäkring avses användandet av antingen valutaterminer, valutaränteswappar eller matchning mellan flöden eller tillgångar och skulder.

4.7.6 Kredit och motpartsrisk

Målsättningen med hantering av kredit- och motpartsrisk inom skuldförvaltningen är att sträva efter att begränsa dessa.

Hantering av motpartsrisk kan ske genom att kommunen har ISDA-avtal¹¹ med motparter som derivataffärer görs med. Kommunen kan också för att ytterligare minska motpartsrisken ingå CSA-avtal (avtal som reglerar hanteringen av säkerheter ställda för nettomarknadsvärdet). Vid ingång av ett derivat ska motparten inneha rating A- eller bättre. Om motpartens rating försämras till under BBB+ och det saknas CSA-avtal ska utestående derivat med motparten snarast möjligt stängas.

¹¹ International Swaps and Derivatives Association. ISDA-avtal är ett standardavtal för att reglera handel av derivat mellan två motparter.

4.8 Utlåning och borgen

4.8.1 Allmänt

Kommunens internbank ska erbjuda marknadsmässiga finansieringslösningar. All utlåning och borgen ska ske på sådant vis att kommunens finansiella risker begränsas.

Borgen innebär att en fysisk eller juridisk person åtar sig ett ekonomiskt ansvar för någon annan. Att gå i borgen för någon innebär att man utsätter sig för en risk för en eventuell framtida utgift. För detta ansvar och denna risk är det möjligt att ta ut en riskpremie.

Borgen får endast ske i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade borgensramar.

4.8.2 Grundprinciper

Följande gäller generellt för utlåning och borgen:

- a. Utlåning bör endast ske till bolag i kommunkoncernen
- b. All utlåning ska vara belopps- och tidsbegränsad
- c. All utlåning ska dokumenteras i avtal mellan parterna
- d. Borgen bör endast tecknas för bolag i kommunkoncernen ¹²
- e. All borgen ska registerföras och alla borgenshandlingar, tillsammans med underliggande kreditavtal, ska arkiveras
- f. Kredittagarens betalningsförmåga ska vara god
- g. För åtagandet krävs att kommunen erhåller god insyn i kredittagarens ekonomi och verksamhet samt att kredittagaren tecknar erforderliga försäkringar för sina tillgångar
- h. Säkerheterna ska bedömas motsvara kommunens risk vid betalningsinställelse
- i. Kredittagare ska åläggas att årligen inkomma med årsredovisning och försäkringsbevis eller motsvarande

4.8.3 Kreditprövning

Internbanken ska inför kommunfullmäktiges beslut om borgensramar lämna en kreditbedömning för respektive bolag/aktör. Motsvarande utlåtande ska lämnas till kommunstyrelsen för beslut om eventuell utlåning till extern part.

Kreditbedömningen ska göras på ett underlag som ger en god bild av den kreditsökandes ekonomiska status. Bedömningen bör omfatta en känslighetsanalys av den kreditsökandes återbetalningsförmåga samt en bedömning av risken för en värdeförsämring i förekommande säkerheter.

4.8.4 Internbankens avgifter för kommunkoncernens bolag

Internbankens prissättning för utlåning och borgen ska baseras på marknadsmässiga villkor. Med marknadsmässiga villkor för utlåning och borgen avses det pris som är resultatet av en bedömning av följande delar:

¹² Kommunens solidariska borgen för Kommuninvest i Sverige AB är undantagen enligt KF-beslut § 93, KS2006/0542, 2009-10-22

1. Kommunens finansieringskostnad: Basen för marknadsmässiga villkor är kommunens verkliga eller bedömda finansieringskostnad
2. Marknadsmässig riskpremie: Påslaget syftar till att kompensera kommunen för risktagande och administrativa kostnader samt möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de bolag som verkar i konkurrens med privata bolag.

Internbanken ska följa och löpande dokumentera utvecklingen av internbankens prissättning, dels för att styrka konkurrenskraftig finansiering gentemot bolagen, dels för att otillbörlig konkurrens enligt EU-rätten inte ska uppstå.

4.8.5 Utlåning till extern part

4.8.5.1 Allmänt

Utlåning eller borgen bör inte ske till andra aktörer än de bolag som ingår i kommunkoncernen. Utlåning eller borgen till annan aktör får endast ske om det kan anses vara av allmänt intresse att så sker och endast gällande ändamål som hör till kommunens kompetensområde. För extern utlåning och borgen till bolag och organisationer beslutar kommunstyrelsen i varje enskilt fall samt, vad avser borgen, inom den ram som kommunfullmäktige har fastställt. Kommunstyrelsen har en restriktiv inställning till utlåning och borgen till externa parter.

Utlåning respektive borgensåtaganden ska alltid prövas och riskbedömas vid omläggning av lån. Kommunens åtagande ska omprövas om verksamheten inte längre bedrivs enligt de kriterier som låg till grund för det ursprungliga beslutet.

4.8.5.2 Säkerheter

För utlåning eller borgensåtaganden erfordras säkerhet i form av pantbrev i fastighet eller motsvarande säkerhet med tillfredsställande förmånsrätt. Även kompletterande säkerhet ska prövas.

För borgensåtaganden där säkerhet saknas ska förbindelse upprättas om att inte belåna aktuella fastigheter ytterligare mot säkerheter i panträtt.

4.8.5.3 Internbankens avgifter till extern part

Internbanken lämnar i samband med utlåning eller borgen en rekommendation av uttag och storlek på internbanks- eller borgensavgiften.

Kommunstyrelsen beslutar om uttag och storlek på internbanksavgift i samband med beslut om utlåning eller borgen.

4.9 Likviditetshantering

Likviditetshantering handlar i detta sammanhang främst om processer kring interna och externa betalningar men inkluderar också kontohantering och bankadministration.

4.9.1 Målsättning

Det övergripande målet för kommunens likviditetshantering är att se till att kontostrukturer och betalningslösningar är uppsatta på ett rationellt sätt och att bankadministration hanteras kostnadseffektivt.

4.9.2 Generella principer

Kommunen erhåller merparten av sina icke-finansiella inbetalningar i samband med skattebetalningar månadsvis och har löpande utbetalningar, varför kassabalansen följer ett sågtandsmönster. För att minimera kostnaden för nettoskulden bör kommunen sträva efter att kassan balanseras mot existerande skulder så att kassan minimeras. Detta åstadkoms t.ex. genom att utnyttja kontokrediter och prognoser på likviditetsutvecklingen. Likviditetsprognoserna ska utvisa hur stort belopp kortfristiga medel som behövs i kommunen för att utjämna skillnader i in- och utbetalningsströmmarna.

Det ska säkerställas att kommunen har fungerande kontosystem och att dessa regelbundet ses över utifrån kommunens behov av funktionalitet och kostnadsnivå.

4.9.2.1 Bankavtal

Vid upprättande av avtal för långsiktigt engagemang¹³ med bank och bankägda institut har kommunen som målsättning att engagerade institut ska ha en rating på lägst AA vid ingången av avtal. För att uppnå konkurrens vid upphandling kan av konkurrensskäl kravet på ratingnivå sänkas. Om ratingen faller till A ska kommunen överväga risker och utvärdera engagemanget med banken. Om ratingen faller under A- ska en avveckling av engagemanget ske, såvida inte särskilda skäl föreligger¹⁴.

4.9.2.2 Placering av likviditet

Det är tillåtet att göra placeringar av likviditet. Placeringar får endast göras i SEK och ska i första hand göras på löptider i syfte att möta planerade utbetalningar eller möjliga tillfällen att lösa externa lån, dock längst på 6 månader. Vid placering av likviditet ska kreditrisken beaktas enligt limiterna under 4.5.3.

¹³ Långsiktigt engagerad bank är den bank som kommunen har upprättat avtal med avseende koncernkonto och betalningstjänster.

¹⁴ Särskilda skäl bör bedömas strikt, vilket till exempel kan vara att endast en mycket kort tid av avtalets löptid är kvar eller att identifierade kostnader att avveckla engagemanget överstiger risken att inte avsluta detsamma.

4.10 Medelsförvaltning

Den andel av kassan inom finansförvaltningen som överstiger de närmaste 180 dagarnas alla kända nettobetalningar och finansiella nettoflöden bör förvaltas i linje med principerna i detta avsnitt.

4.10.1 Allmänt

Då Kommunen under längre perioder kan ha en kassa som överstiger det kortsiktiga finansieringsbehovet kan denna andel förvaltas med annan risktolerans och ett högre avkastningskrav än placering av överskottslikviditet under likviditetshantering.

Har kommunen upptagit lån bör eventuell överskottslikviditet i första hand användas till återbetalning av lån om detta är ekonomiskt försvarbart. Vidare bör medlen i portföljen ta hänsyn till att placeringarna kan behöva användas till den löpande likviditetshantering.

4.10.2 Mål för medelsförvaltningen

Målet för medelsförvaltningen är att ha en avkastning motsvarande indexet 50 % OMRX TOTAL och 50 % OMRX TBILL.

4.10.3 Tillåtna placeringsformer

Vid medelsförvaltningen får placering ske i följande placeringsformer:

- Likvida medel
- Svenska räntebärande värdepapper
- Utländska räntebärande värdepapper
- UCITS –fonder inom tillgångslaget räntebärande
- Strukturerade produkter inom tillgångslaget räntebärande med kapitalskydd om minst 100 procent

4.10.4 Hantering av ränterisk

Den genomsnittliga durationen på de förvaltade medlen inom medelsförvaltningen får ej överstiga 3 år. Enskilda värdepapper får ej ha en löptid eller duration som överstiger 5 år.

4.10.5 Hantering av valutarisk

Placeringar i annan valuta än SEK ska valutasäkras. Undantag är om framtida betalningsströmmar ligger i annan valuta än svenska kronor, då placering i utländsk valuta motsvarande de framtida utbetalningarna kan ske.

4.10.6 Hantering av kredit- och motpartsrisk

Vid placering inom ramen för medelsförvaltningen ska kreditrisken beaktas enligt limiterna under 4.5.3.

4.10.6.1 Limiter för strukturerade produkter

Strukturerade produkter får ej överstiga 30 procent av portföljen.

4.11 Pensionsmedelsförvaltning

4.11.1 Bakgrund

Kommunens totala pensionsåtagande består av summan av de nuvärdesberäknade framtida pensionsutbetalningarna, upptaget som ansvarsförbindelse, samt avsättningar till pensioner i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen innebär under en längre tid framöver en extra likviditetsbelastning för kommunen. Kommunen har satt medel under förvaltning för att möta den extra likviditetsbelastningen som detta innebär. De tillgångar som ingår i dessa medel benämns nedan som "portföljen". Efterföljande placeringsregler gäller förvaltning av pensionsmedel enligt kommunallagens bestämmelse 8 kap 3a §.

4.11.2 Mål för pensionsmedelsförvaltningen

Målet för pensionsmedelsförvaltningen är att finansiera den del av den årliga utbetalningen från ansvarsförbindelsen som inte finansieras av skatteintäkter. Pensionsmedlens andel av finansieringen av den årliga utbetalningen från ansvarsförbindelsen baseras på senast genomförda tillgångs- och skuldanalys/ALM-analys. Metoden för detta genomförande beskrivs under punkt 4.11.3 "Övergripande strategi".

4.11.2.1 Operativa målvariabler

Det operativa målet för förvaltningen av portföljen är att:

- Uppnå en real avkastning om 3,5 procent per år sett över tiden. Detta mäts som konsumentprisindex (KPI) plus 3,5 procentenheter.
- Risktagandet ska vara rimligt och bör inte väsentligt överstiga den risk som bostadsobligationer ger. Baserat på historiska data motsvarar detta en risk understigande 15 procent (beräknat som årlig standardavvikelse).

4.11.3 Övergripande strategi

Kommunens strategi för att uppfylla målet under punkt 4.11.2.1 är att hitta en optimal uttagsnivå från portföljen för att finansiera den del av pensionskostnaden som inte finansieras av skattemedel. Uttagsnivån från portföljen ska vara sådan att kapitalet och dess tillväxt förväntas räcka under hela åtagandets tidsmässiga struktur. Som metod för att hitta lämpliga uttagsnivåer använder sig kommunen av tillgångs- och skuldanalys/ALM-analys.

4.11.4 ALM-analys

ALM-analys (Asset Liability Management) har som syfte att tydliggöra möjliga placeringsstrategier för att matcha placeringar mot pensionsåtagande så att risken minimeras. Kommunen använder sig av ALM-analys för att hitta uttagsnivåerna från portföljen såsom beskrivs i punkt 4.11.3 "Övergripande strategi". Skulle slutsatserna från en ALM-analys visa att grundläggande förutsättningar för kommunens ekonomi vad gäller pensionsåtagande och tillgångar har ändrats kan strategi, mål och tillgångsfördelning revideras. ALM-analys bör genomföras regelbundet.

Den strategiska tillgångsfördelningens ska som utgångspunkt ha en tillgångs- och skuldanalys/ALM-analys och kan ge underlag till kommunfullmäktige för beslut kring strategisk tillgångsfördelning som i Finanspolicyn utmynnar i portföljens tillgångsslagslimiter. Tillgångsslagslimiterna ska vara fastställda i Finanspolicyn av kommunfullmäktige.

4.11.5 Förvaltningens genomförande

Pensionsmedelsförvaltningen kan ske i intern eller extern regi, antingen i en eller flera fonder eller andra placeringsformer för att uppnå önskad riskprofil, eller i diskretionära mandat.

Vid investering i värdepapper ska kreditrisken beaktas enligt limiterna under 4.5.3.

4.11.6 Risker i förvaltningen

Risker förekommer i all finansiell verksamhet. Följande avsnitt anger den risktolerans kommunen har gentemot dessa risker samt hur dessa risker kan hanteras. För definition av risker se Bilaga 1 Definition av risker. Förvaltningen av pensionsmedel är främst exponerad mot Marknadsrisk, Marknadslikviditetsrisk, Likviditetsrisk, Kredit- och motpartsrisk samt Operativa risker.

4.11.7 Tillåtna placeringsformer

Följande placeringsformer är tillåtna:

- Likvida medel
- Svenska räntebärande värdepapper
- Utländska räntebärande värdepapper
- Fonder i form av så kallade UCITS-fonder
- Alternativa investeringsfonder
- Strukturerade produkter
- Certifikat som har en exponering mot en underliggande marknad (ej att förväxla med penningmarknadens certifikat)

4.11.7.1 Särskilda placeringsregler vid pensionsmedelsförvaltning

Räntebärande placeringar i annan valuta än SEK ska valutasäkras.

Om investeringar inom tillgångsslaget räntebärande sker i placeringsformen alternativa investeringsfonder så ska dessa i risk- och avkastningskaraktär motsvara en räntebärande UCITS-fond och ha en risk mätt som årlig standardavvikelse som inte är högre än 10 procent.

Investeringar i tillgångsslaget aktier noterade i annan valuta än SEK valutasäkras ej.

Om investeringar i tillgångsslaget alternativa investeringar sker ska risken mätt som årlig standardavvikelse för den enskilda investeringen inte vara högre än 10 procent. Investeringar i annan valuta än SEK kan, men måste ej, valutasäkras.

För att begränsa marknadsrisken ska vid placering i strukturerade produkter minst 90 procent av investerat belopp vara kapitalskyddat.

Om investering sker i certifikat ska det säkerställas att avkastningen som sämst ger samma avkastning som underliggande marknad.

4.11.8 Tillgångsfördelning

4.11.8.1 Normalfördelning

Normalfördelningen anger den långsiktiga tillgångsfördelningen. Kommunstyrelsen kan från tid till annan besluta om en annan normalfördelning, dock inom ramen för de limiter som anges i 4.11.8.2.

4.11.8.2 Limiter

Procenttalen i följande tabell anger limiter för lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag får utgöra av portföljens totala marknadsvärde. I tabellen framgår även normalfördelningen.

Tillgångsslag	Portföljen Totalt (%)		
	Min	Normalfördelning	Max
Räntebärande värdepapper i svensk valuta	50	60	80
varav utländska valutasäkrade	0	-	10
<i>Portföljens genomsnittsduration</i>	<i>0,5 år</i>	<i>3,5 år</i>	<i>5 år</i>
Aktier	20	40	50
varav svenska aktier	0	-	40
varav utländska aktier	0	-	25
Alternativa investeringar	0	-	10
Likvida medel	0	-	10

Högsta andelen likvida medel kan vara 10 procent med undantag som följer vid avyttring av värdepapper.

Vid placering i fond som investerar i olika tillgångsslag, så kallad blandad fond, ska fondens placeringar, enligt senast kända fördelning, fördelas på portföljens tillgångsslag.

4.11.8.3 Rebalansering

Tillgångsfördelningen kan ske i extern regi (som en del av ett externt mandat) eller internt. Om tillgångsfördelningen sker i intern regi så ska portföljen rebalanseras om den avviker mer än 5 procentenheter från normalfördelningen snarast möjligt.

Vid ett rebalanseringsbeslut ska placeringar i alternativa tillgångar borträknas från normalfördelningen. Detta innebär att om alternativa investeringar motsvarar exempelvis 10 procent av den totala portföljen bör dessa 10 procent fördelas till lika del på aktier och räntor, d.v.s. rebalanseringen utgår från en "justerad normalfördelning" för räntebärande på 55 procent och aktier på 35 procent.

4.11.8.4 Index

Som benchmark för portföljen ska följande index användas:

Tillgångsslag	Index	Andel av portföljens sammanlagda index
Räntebärande värdepapper	OMRX Bond eller motsvarande	60 %
Svenska aktier	OMX Stockholm Cap Index eller motsvarande	35 %
Utländska aktier	MSCI World Net Return index eller motsvarande	5 %

4.11.9 Nya instrument

Det kan förutsättas att det efterhand tillkommer nya finansiella instrument. Uppstår oklarheter huruvida dessa faller inom ramen för Finanspolicyn ska frågan behandlas av kommunstyrelsen för beslut.

4.12 Rapportering och uppföljning

4.12.1 Rapportering

Rapporteringens syfte är att informera om portföljens resultat och portföljens exponering i relation till de fastställda limiterna i denna finanspolicy.

Kommunstyrelsen ska regelbundet erhålla rapport om:

- Avkastning under månaden och under året
- Procentuell exponering av innehav uppdelat på tillgångsslag och placeringsformer
- Avkastning av en indexportfölj enligt respektive förvaltning/portfölj
- Portföljens risk och riskjusterade avkastning
- Räntheportföljens duration
- Innehav av värdepapper där respektive värdepapper redovisas med angivande av procentuell andel av det totala värdet för portföljen
- Större förändringar i innehavet av värdepapper under perioden

Minst en gång per år ska även medfölja en årlig utvärdering som beskrivs under punkt 4.12.2.

4.12.1.1 Rapportering från externa förvaltare

Senast tio bankdagar efter månadens utgång bör förvaltarna rapportera till stadskontorets ekonomiavdelning. Nedanstående punkter är önskvärda inslag i rapporteringen:

- marknads- och anskaffningsvärden
- avkastning under månaden, under året samt från portföljens start
- procentuell fördelning på olika tillgångsslag
- innehav av värdepapper där respektive värdepapper redovisas med angivande av procentuell andel av det totala värdet för aktuellt tillgångsslag
- förändringar i innehavet av värdepapper under månaden
- genomsnittliga löptider och räntekänslighet för innehavet av räntebärande värdepapper
- eventuella avvikelser från placeringsreglerna i denna placeringsföreskrift, avvikelens orsak samt vidtagna åtgärd/förslag till åtgärd
- prestation relativt jämförelseindex enligt avsnitt
- riskjusterade nyckeltal (förutsatt tillräckliga underliggande tidsserier)

4.12.2 Uppföljning

4.12.2.1 Uppföljningens syfte

Uppföljningens syfte är att löpande hålla sig informerad om portföljens resultat, förändringar i sammansättningen av tillgångar samt förändringar i risknivå.

Det är av yttersta vikt att alla parter är medvetna om att alla placeringar genomgår cykler, varför det kommer att finnas tidsperioder när placeringsmålet ej uppfylls eller när enskilda förvaltare misslyckas med att nå sina förväntade avkastningsmål. Avkastningsmålet bör dock kunna uppnås över en femårscykel.

4.12.2.2 Årlig utvärdering

Förvaltningen bör årligen utvärderas vilket kan ske av extern motpart.

- Utvärderingen ska genomföras såväl totalt som per tillgångslag. Eventuella externa förvaltare ska utvärderas separat.
- Utvärdering bör ske mot Peer group (jämförelse mot 5 fonder med likartad förvaltning, förvaltarnas avkastning justeras för förvaltningskostnader).

En särskild rapport upprättas.

4.13 Selektion och avvecklingskriterier för förvaltare

4.13.1 Val av förvaltare

För vissa av förvaltningsuppdragen enligt föregående avsnitt kan kommunen anlita externa förvaltare. Kommunen bör anlita minst två förvaltare med lång erfarenhet och dokumenterat goda historiska resultat.

En extern förvaltare är en förvaltare som utifrån avtal åtar sig att hantera hela eller delar av en portfölj och som inom givet mandat självständigt föreslår eller beslutar om hur medel ska placeras.

4.13.2 Formella handlingar

Vid beslut att anlita extern förvaltare av hela eller delar av portföljens tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal.

4.13.3 Andel av kapitalförvaltarens förvaltade kapital

Kommunens kapital får inte utgöra mer än 10 procent av förvaltarens totala förvaltade kapital.

Vid placering i fonder får kapitalet inte utgöra mer än 40 procent av fondens totala förvaltade kapital.

4.13.4 Urvalskriterier

Vid upphandling av förvaltningstjänster ska minst tre förvaltare bjudas in till anbudsgivning.

Vid val av förvaltare bör en samlad bedömning av bland annat följande kriterier ligga till grund för beslut.

- Historisk prestanda av befintlig portfölj relativt andra placeringar med liknande placeringsinriktning och risk
- Organisation, ägarförhållanden och finansiell styrka
- Ansvarig förvaltares kompetens och erfarenhet
- Förvaltningsresurser inom det aktuella placeringsområdet
- Arbetssätt, investeringsfilosofi och investeringsmetodik
- Riskhantering och intern kontroll
- Administration och rapportering
- Pris

4.13.5 Förvaltarens åtaganden

Förvaltaren ska åta sig att följa de direktiv som följer av innehållet i detta dokument.

4.13.6 Avveckling av förvaltare och fonder

Avvecklingskriterier anges i syfte att kommunen, men framförallt förvaltarna själva, ska kunna avgöra när deras förvaltningstjänster inte längre är önskvärda.

I händelse av att förvaltare

1. inte förmår att förklara det uppkomna resultatet
2. avviker från den av förvaltaren uppställda placeringsprocessen
3. underpresterat valt jämförelseindex under en tvåårsperiod
4. ökar risken i portföljen i relation till valt jämförelseindex
5. förbrukat förtroendet

ska portföljen sättas under särskild övervakning under den efterföljande tolv månadersperioden. Om portföljen efter denna tolv månadersperiod avviker från nedanstående gränsvärden i förhållande till jämförelseindex ska beslut fattas om förvaltarens fortsatta förtroende.

Vid bedömning av förvaltningen är det särskilt relationen mellan risk och avkastning som har störst betydelse.

Typ av portfölj	Gränsvärden	
	För underprestationer per år i förhållande till jämförelseindex	För ökad risknivå (Stdv) i förhållande till jämförelseindex
Räntebärande portfölj	- 1,0 procentenheter	+ 1,5 procentenheter
Passiv aktieförvaltning	- 1,5 procentenheter	+ 1,0 procentenheter
Aktiv aktieförvaltning	- 3,0 procentenheter	+ 10 procentenheter
Hedgefondförvaltning	- 3,0 procentenheter	+ 10 procentenheter

Bilaga 1 Definitioner av risker

Marknadsrisker

Marknadsrisk definieras som risk som kommer av rörelser i marknadspriser. Marknadsrisk inkluderar Aktiekursrisk, Ränterisk, Valutarisk och Råvaruprisrisk.

- **Aktiekursrisk**

Med aktiekursrisk avses hur avkastningen på aktier påverkas av förändringen av kursen på de aktier som ingår i portföljen.

- **Ränterisk**

Med ränterisk menas hur avkastningen på en räntebärande tillgång påverkas av en förändring av räntan. Hur mycket ränterisk en tillgång har beror på hur känsligt dess pris är för en förändring av marknadsräntan och mäts i duration.

Inom skuldförvaltning avses med ränterisk risken för att förändringar i räntenivån påverkar kommunens finansnetto negativt genom ökade upplåningskostnader för existerande och framtida finansiering.

- **Valutarisk**

Med valutarisk avses risken för att erhålla en oönskad värdeförändring i tillgångar och skulder och kassaflöden till följd av förändringar i valutakurserna.

- **Råvarurisk**

Med råvarurisk menas hur avkastningen på en tillgång förändras av prisrörelser på råvaror såsom olja, vete, metaller, elektricitet med mera.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att ej kunna möta betalningsförpliktelser utan en högre kostnad eller att ej kunna möta förpliktelserna över huvud taget. Denna kan delas upp i finansieringsrisk för skulder och marknadslikviditetsrisk vid avyttring av tillgångar.

Marknadslikviditetsrisk

Med marknadslikviditetsrisk avses risken att en tillgång inte går att realisera till förväntat pris, eller till ett väsentligt reducerat pris, vid önskat tillfälle.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att inte erhålla ny finansiering, att en befintlig finansiering ej kan ersättas med en ny, eller att finansiering sker till en ovanligt hög kostnad.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att en emittent inte kan svara upp mot sina betalningsåtaganden, exempelvis till följd av en betalningsinställelse.

Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär att en motpart inte kan fullfölja affärstransaktionen till likvid och att placeraren inte erhåller den potentiella upparbetade vinsten som finns i transaktionen. I detta omfattas risken att kommunen har ett icke-säkerställt positivt nettomarknadsvärde i derivat mot en motpart som ej kan fullfölja sina åtaganden.

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. I portföljförvaltningen kan detta exempelvis omfatta förluster i placeringar som sker i strid mot fastlagda bestämmelser. En god intern kontroll syftar till att begränsa de operativa riskerna.

Bilaga 2 Rating enligt kreditvärderingsinstitut

S & P Long-term	Moodys Long-term	Fitch Long-term	Rating beskrivning
AAA	Aaa	AAA	Prime
AA+ AA AA-	Aa1 Aa2 Aa3	AA+ AA AA-	High Grade
A+ A A-	A1 A2 A3	A+ A A-	Upper medium grade
BBB+ BBB BBB-	Baa1 Baa2 Baa3	BBB+ BBB BBB-	Medium grade
BB+ BB BB-	Ba1 Ba2 Ba3	BB+ BB BB-	Non investment grade
B+ B B-	B1 B2 B3	B+ B B-	Speculative/ Highly speculative
CCC+ CCC CCC-	Caa1 Caa2 Caa3	CCC	Substantial risks
CC C	Ca	CC C	Very high risks Exceptionally high risks
D	C	RD D	In default

Tabellen ovan visar en tabell med de tre största ratinginstitutens S&P, Moody's och Fitchs ratingklasser. Tabellen är avsedd som en översättningstabell där t.ex. S&P:s rating BBB- motsvaras av Moody's Baa3 och så vidare. Ratinginstituten har egna definitioner och beräkningsgrunder av sina klasser varför översättningstabellen inte är exakt. S&P:s rating BBB- och uppåt och motsvarande från de övriga kallas "investment grade".

Bilaga 3 Tillgångsslag

De olika portföljernas kapital får placeras i följande tillgångsslag:

- Likvida medel
- Räntebärande finansiella instrument, används för att hantera kommunens önskade ränterisk. Finanspolicyn tillåter placering i
 - Svenska räntebärande värdepapper
 - Utländska räntebärande värdepapper
- Aktierelaterade finansiella instrument, används för att hantera kommunens önskade aktierisk. Finanspolicyn tillåter placering i
 - Svenska aktier
 - Utländska aktier
- Alternativa investeringar, används för att ge en bättre diversifiering av olika marknadsrisker i kommunens tillgångar. Exempel på alternativa tillgångar är fastigheter, råvaror och hedgefonder. Alternativa placeringar omfattar även strukturerade produkter där den underliggande tillgången utgörs av alternativa placeringar.

Ska placering ske i andra tillgångsslag än de fyra ovan uppräknade ska kommunfullmäktige fatta beslut därom.

Bilaga 4 Godkända emittenter utan officiell rating

Nedan anges vilka räntebärande värdepapper/emittenter utan officiell rating som kommunen tillåts att investera i.

Emittent

ARLA FOODS
AVANZA BANK
BILLERUDKORSNÄS AB
CASTELLUM AB
CLOETTA AB
COLLECTOR BANK
ELEKTA AB
FABEGE AB
GETINGE AB
HEXAGON AB
ICA GRUPPEN AB
IKANO BANK AB
KINNEVIK AB
KLARNA BANK AB
LOOMIS AB
NCC TREASURY AB
NIBE INDUSTRIER AB
RESURS BANK
SKANSKA AB
SPARBANKEN SKÅNE
SPARBANKEN SYD
SPONDA
SVEASKOG AB
SVENSK FASTIGHETSFINANSIERING AB
SÖDRA SKOGSÄGARNA
TELE2 AB
TRELLEBORG TREASURY AB
VACSE AB
VARBERGS SPARBANK
SPARBANKEN VÄSTRA MÄLARDALEN
WIHLBORGS FASTIGHETER AB
ÅF AB

Antagen av KS
2017-10-03